

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

VOORZITTER VAN DE VIIe KAMER

A R R E S T

**nr. 213.762 van 9 juni 2011
in de zaak A. 199.030/VII-37.988.**

In zake : de VZW MILIEUFRONT OMER WATTEZ
gevestigd te 9700 Oudenaarde
Kattestraat 23
alwaar woonplaats wordt gekozen
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Gwijde Vermeire

tegen :

de DEPUTATIE VAN DE PROVINCIE
OOST-VLAANDEREN

Tussenkommende partij :
de VZW VLAAMS ZWEEFVLIEGCENTRUM PHOENIX
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Veerle Vekeman
kantoor houdend te 9500 Geraardsbergen
Pastorijstraat 19
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

1. De vordering, ingesteld op 1 februari 2011, strekt tot de schorsing van de tenuitvoerlegging van het besluit van de deputatie van de provincie Oost-Vlaanderen van 25 november 2010 inzake het beroep ingesteld tegen de beslissing van het college van burgemeester en schepenen van de stad Geraardsbergen van 1 juni 2010, waarmee aan de VZW Vlaams Zweefvliegcentrum Phoenix de milieuvergunning wordt verleend voor het exploiteren van een vliegveld, gelegen aan de Veldekensdreef 8 te Overboelare (Geraardsbergen).

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een nota ingediend.

Eerste auditeur Peter Provoost heeft een verslag opgesteld.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 5 mei 2011.

Kamervoorzitter Luc Hellin heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Gwijde Vermeire, die verschijnt voor de verzoekende partij, jurist Christophe Wille, die verschijnt voor de verwerende partij, en advocaat Hans Van Der Mullen, die loco advocaat Veerle Vekeman verschijnt voor de tussenkomende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur Peter Provoost heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Tussenkomen

3. Met een op 15 februari 2011 ter post aangetekend verzoekschrift vraagt de VZW Vlaams Zweefvliegcentrum Phoenix om in het geding te mogen tussenkomen.

Er is grond om dat verzoek in te willigen, wat betreft het administratief kort geding.

IV. Feiten.

4.1. In Geraardsbergen, deelgemeente Overboelare, tussen de Dender en de Veldekenslaan, wordt sinds 1969 een vliegveld uitgebaat. De percelen krijgen later in het gewestplan de bestemming landschappelijk waardevol agrarisch gebied. Sinds 1996 wordt het vliegveld uitgebaat door de tussenkomende partij, de VZW Vlaams Zweefvliegcentrum Phoenix.

4.2. Met ingang van 1 mei 1999 worden vliegvelden met een landingsbaan van minder dan 1.900 meter ingedeeld als inrichtingen van klasse 2; het vliegveld van de tussenkomende partij heeft een start- en landingsbaan van ongeveer 600 meter. Als gevolg van een aanvraag van de tussenkomende partij verleent het college van burgemeester en schepenen van de stad Geraardsbergen op 27 december 1999 een vergunning voor een termijn van vijf jaar. De vergunning wordt verleend bij toepassing van artikel 16 van het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning, de bijzondere regeling voor inrichtingen die pas na hun inbedrijfstelling vergunningsplichtig worden.

4.3. Na een aanvraag tot hernieuwing verleent het college van burgemeester en schepenen van de stad Geraardsbergen op 2 augustus 2005 een vergunning, inclusief een verandering, voor een termijn van twintig jaar. Na een administratief beroep van de huidige verzoekende partij wordt de vergunning op 2 februari 2006 bevestigd door de deputatie van de provincie Oost-Vlaanderen. De huidige verzoekende partij vraagt de schorsing van de tenuitvoerlegging en de nietigverklaring van deze beslissing. Bij arrest van de Raad van State nr. 161.263 van 11 juli 2006 wordt de vordering tot schorsing verworpen wegens ontstentenis van een moeilijk te herstellen ernstig nadeel. Bij arrest nr. 193.593 van 28 mei 2009 wordt de vergunning vernietigd.

4.4. Na dit vernietigingsarrest is de procedure hernomen.

Op 12 november 2009 weigert de deputatie van de provincie Oost-Vlaanderen de vergunning, omwille van de onverenigbaarheid met de bestemming landschappelijk waardevol agrarisch gebied. Een vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid, ingesteld door de exploitant, wordt verworpen bij arrest nr. 199.039 van 17 december 2009. Er wordt hierop geen annulatieberoep ingediend.

4.5. De tussenkomen partij, die intussen een aanvraag heeft ingediend tot het verkrijgen van een planologisch attest om te verhelpen aan de strijdigheid van de inrichting met de bestemmingsvoorschriften van het gewestplan, dient op 17 februari 2010 een nieuwe milieuvergunningsaanvraag in. Op 19 april 2010 wordt een gedeeltelijk positief planologisch attest afgeleverd.

4.6. Op 1 juni 2010 verleent het college van burgemeester en schepenen van de stad Geraardsbergen de gevraagde vergunning.

4.7. Tegen deze beslissing wordt, onder meer door de verzoekende partij, administratief beroep ingediend.

4.8. Naar aanleiding van die beroepen worden de vereiste adviezen verleend. Zij zijn alle gunstig, mits twee die enkele wijzigingen voorstellen.

4.9. Op 25 november 2010 wordt de bestreden beslissing genomen : de in eerste aanleg verleende vergunning wordt, mits enkele wijzigingen, bevestigd.

V. Onderzoek van de vordering

5. Overeenkomstig artikel 17, § 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State kan slechts tot de schorsing van de tenuitvoerlegging worden besloten onder de dubbele voorwaarde dat ernstige middelen worden aangevoerd die de vernietiging van de bestreden beslissing kunnen verantwoorden en dat de

onmiddellijke tenuitvoerlegging van de akte of het reglement een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen.

Standpunt van de partijen

6. Met betrekking tot de voorwaarde van het moeilijk te herstellen ernstig nadeel zet de verzoekende partij uiteen dat de te verwachten geluidsemissie veel hoger ligt dan de milieukwaliteitsnormen die gelden voor alle zones van de inrichting.

Zij vervolgt :

"Zoals te zien op de luchtfoto (...) ligt het vliegveld ingebed in de Dendervallei en is omgeven door een bijzonder groene en unieke omgeving. Hier ligt een concentratie aan groene (bos)gebieden die nergens zo hoog is in het werkgebied van verzoekende partij. Dit kan tevens gezien worden op de topografische kaart waarop de Europees en Vlaams belangrijke natuurkernen aangeduid staan (...). Nergens in de wijde omtrek van Geraardsbergen (en verder in de Vlaamse Ardennen) ligt zo een uitgesproken groene zone. Ten oosten van het vliegveld ligt tevens het stiltegebied Dender-Mark, dit was het eerste aangeduide stiltegebied in de provincie Oost-Vlaanderen.

De vliegactiviteiten zullen een ernstige verstoring betekenen voor de fauna in de waardevolle doch kwetsbare natuur-, bos-, park-, VEN- en habitatrichtlijngebieden, en voor de leden van verzoekende partij die langs en door deze gebieden wandelen en fietsen".

Zij verwijst daarop naar rechtspraak van het Hof van Justitie volgens dewelke niet enkel nieuwe maar ook bestaande activiteiten aan een passende beoordeling moeten worden onderworpen, naar een standpunt van de Europese Commissie over de draagwijdte van de passende beoordeling, naar rechtspraak van het Hof van Justitie daarover, en naar de richtlijn 92/43/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (habitatrichtlijn).

De verzoekende partij heeft het voorts over verscheidene habitatrichtlijngebieden in de omgeving, en over de aldaar voorkomende

vogelsoorten. Zij verwijst hierbij ook naar de definitieve vaststelling van het natuurrichtplan "Dendervallei tussen de gewestgrens en Ninove, evenals het Raspailleboscomplex en het Geitebos".

Zij beëindigt haar uiteenzetting omtrent dit nadeel als volgt :

"Conclusie : de omgeving van het vliegveld is bijzonder uniek in de Vlaamse Ardennen door de bijzonder hoge dichtheid aan waardevolle natuurkernen waarvan vele als Europees en/of Vlaams belangrijk natuurgebied werden aangeduid. Het is zowat de enigste plaats waar een duurzame populatie van alle hogergenoemde soorten zou uitgebouwd kunnen worden. De aanwezigheid van een vliegveld in het hart van dit gebied maakt het voor vele fauna - waaronder diverse soorten van bijlage I van de Vogelrichtlijn - onmogelijk een duurzame populatie uit te bouwen. De aard van die verstoring is dermate luidruchtig (voor wat betreft de sportvliegtuigen en andere gemotoriseerde vliegtuigen) en schept verwarring (doordat de zweefvliegers als grote roofvogels beschouwd worden) dat het heel wat fauna wegjaagt uit die unieke gebieden. Het gaat ook om een zeer onregelmatige bron van verstoring waardoor geen gewenning kan optreden".

Een tweede nadeel is volgens de verzoekende partij de verstoring van de natuurbeleving van haar leden, en problemen voor de veiligheid in de omgeving als gevolg van het ongepaste gedrag van de gebruikers van het vliegveld, dat bovendien volgens haar in veel grotere mate door gemotoriseerde toestellen wordt gebruikt dan wordt beweerd.

Er is ten slotte volgens de verzoekende partij voor de vergunde exploitatie ook een regularisatie van de verlenging/verplaatsing van de landingsbaan nodig, alsook van de dijken die langsheen de baan zijn aangelegd. Daardoor wordt de herinrichting van het gebied als overstromingsgebied onmogelijk gemaakt of ernstig bemoeilijkt.

7. De verwerende partij is van oordeel dat de verzoekende partij er niet in slaagt om de beweerde hinder en milieuschade aan te tonen die zou worden veroorzaakt door de exploitatie van het vliegveld "dat reeds sedert 1969 in gebruik is".

Zij zet hierbij uiteen wat volgt :

"(...) uit het verzoekschrift blijkt zelfs dat er nog een rijke (avi)fauna aanwezig is rond de inrichting.

Er wordt door verzoeker wel een uitgebreide opsomming gegeven van rechtsregels die hij geschonden acht, alsook van de vogelsoorten die in de omgeving voorkomen, maar er wordt nergens concreet aangetoond welk ernstig nadeel er tengevolge van de exploitatie van het vliegveld zou kunnen zijn voor verzoeker.

Milieuverenigingen streven inderdaad ideële doelstellingen na zoals de natuurbescherming, maar het gaat te ver wanneer zij ieder feit veroorzaakt door de mens als een overlast gaan bestempelen. De natuur is kwetsbaar en verdient bescherming, zoals ook uit de talrijke beleidsmaatregelen van de Deputatie blijkt, maar dit kan uiteraard niet leiden tot een situatie waarbij iedere vorm van menselijke activiteit verboden moet worden.

De zogenaamde ernstige verstoringen die verzoeker aanhaalt zijn hypothetisch of zijn gesteund op verwachtingen van verzoeker.

Het vliegveld is een inrichting die reeds bestond. Het betreft een bestaande toestand die verdergezet wordt onder nieuwe, striktere voorwaarden. Het bestaan van het vliegveld heeft in het verleden ook niet voor een ernstig nadeel gezorgd.

De vergunde activiteiten van de vzw Vlaams Zweefvliegcentrum Phoenix zullen ook, net zoals in het verleden het geval was, geen enkele recreant of natuurliefhebber beletten om de natuurlijke omgeving te bezoeken en er zich te ontspannen. Er is hier geen sprake van enige vorm van (meetbare) schade, laat staan van ernstige schade".

Zij haalt ten slotte het arrest van de Raad van State nr. 161.263 van 11 juli 2006 aan waarbij een vordering tot schorsing ingesteld door de verzoekende partij werd verworpen "in dezelfde feitelijke omstandigheden", om te eindigen met de volgende bewoordingen :

"het vliegveld (is) reeds sedert 1969 in gebruik (...), dit is vóór de vaststelling van het gewestplan (...), en dat na het milieuvergunningsplichtig worden van vliegvelden, het College van Burgemeester en Schepenen op 27 december 1999 een vergunning verleende voor 5 jaar die nooit werd aangevochten".

Beoordeling

8. Er is geen betwisting over de omstandigheid dat in de onmiddellijke omgeving van het vergunde vliegveld veel waardevolle en beschermingswaardige natuurelementen voorkomen.

De verzoekende partij maakt evenwel niet aannemelijk dat de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de bestreden vergunning een ernstige negatieve impact kan hebben op die bestaande natuurelementen, en nog minder dat die waardevolle en beschermingswaardige natuurelementen bovendien moeilijk te herstellen zouden zijn na de gebeurlijke vernietiging van de vergunning, zonder voorafgaande schorsing.

In dezen betreft het immers de exploitatie van een klein vliegveld (klasse 2-inrichting) voor zweefvliegtuigen, ULM's en motorvliegtuigen. Het aantal motorvluchten is beperkt tot maximum 800 per jaar en tijdens de broedperiode van april tot einde juli mogen maximaal 20 motorvluchten per week en maximaal 8 motorvluchten per dag plaatsvinden.

Die beperkingen in acht genomen, kan bezwaarlijk worden aangenomen dat het nadeel veroorzaakt door de exploitatie van het vliegveld als ernstig moet worden gekwalificeerd.

Hierbij kan niet worden voorbijgegaan aan het vaststaande gegeven dat het vliegveld reeds sedert 1969 wordt uitgebaat en dat de verzoekende partij, zijnde een milieuvereniging, geen zware ecologische milieuschade aantoont die is ontstaan ten gevolge van die exploitatie van het vliegveld. Integendeel, de verzoekende partij beschrijft in haar verzoekschrift op uitgebreide wijze de thans aanwezige rijke en zeldzame fauna in de onmiddellijke omgeving van het vliegveld.

De negatieve weerslag op de natuurbeleving van de leden van de verzoekende partij lijkt dan ook niet zo groot te kunnen zijn dat deze kan worden beschouwd als een moeilijk te herstellen ernstig nadeel.

Het staat nog niet vast dat het gebied zal worden ingericht als overstromingsgebied, en evenmin wat daarvan de concrete uitvoeringwijze zou zijn.

De verzoekende partij maakt niet aannemelijk dat de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing haar een moeilijk te herstellen ernstig nadeel dreigt te berokkenen.

9. Uit wat voorafgaat blijkt dat aan één van de voorwaarden van artikel 17, § 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State niet is voldaan.

Die vaststelling volstaat om de vordering van de verzoekende partij af te wijzen.

BESLISSING

1. Het verzoek van de VZW Vlaams Zweefvliegcentrum Phoenix tot tussenkomst in het administratief kort geding wordt ingewilligd.

2. De Raad van State verwerpt de vordering.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van negen juni tweeduizend en elf, door de Raad van State, VIIe kamer, samengesteld uit:

Luc Hellin,
bijgestaan door

Elisabeth Impens,

kamervoorzitter,

griffier.

De griffier

De voorzitter

Elisabeth Impens

Luc Hellin